

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

Az alapvető jogok biztosa
mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-337/2026. számú ügyben,
a Komlói Rendőrkapitányság látogatásával összefüggésben.
(előzményi ügy: AJB-172/2020; AJB-2116/2023; AJB-1247/2024;
AJB-1124/2025)

Érintett szerv: Komlói Rendőrkapitányság

2026.

1. Az eljárás megindulása

A 2011. évi CXLI. törvénnyel kihirdetett, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében annak „*célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.*”.

A Jegyzőkönyv 3. cikke szerint – az 1. cikkben megfogalmazott cél megvalósítása érdekében – „*minden részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében.*”.

Magyarországon 2015. január 1-jétől nemzeti megelőző mechanizmusként (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus vagy NMM) az alapvető jogok biztosa jár el, aki az említett feladatainak teljesítése során a fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot beadvány és alapvető joggal összefüggő visszasság hiányában is rendszeresen vizsgálja.¹

1.1. A nemzeti megelőző mechanizmus hatásköre

A nemzeti megelőző mechanizmus alapvető feladata, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából olyan helyeket látogasson, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.

A Jegyzőkönyv 4. cikk 2. pontja értelmében a szabadságelvonás mindennemű fogva tartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el. A Kínzás és Más Kegyetlen, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzési Albizottság (a továbbiakban: Megelőzési Albizottság) a Svédországban tett első látogatásáról szóló jelentésében kiemelte, hogy a rossz bánásmód megelőzését a fogva tartás első pillanatától kezdve biztosítani kell.²

1.2. A látogatás helyszíneinek kiválasztása

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § h) pontja szerint fogvatartott „*akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított,*

¹ Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 39/A. § és 39/B. § (1) bekezdés

² CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden, Introduction, 6. pont

elővezetett).”³ Az Rtv. 97. § h) pontja alapján a vizsgált rendőrségi objektumok a Jegyzőkönyv 4. cikk szerinti fogvatartási helyek.

Az NMM a Jegyzőkönyv 20. cikk e) pontjára figyelemmel, mely szerint a feladatai teljesítése érdekében a felkeresni kívánt helyeket szabadon megválaszthatja, úgy döntött, hogy a rendőrségi előállítás végrehajtásának körülményeit a Komlói Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság vagy Előállító) épületében vizsgálja.

1.3. A látogatások célja

Az Európa Tanács kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult Európai Bizottsága (a továbbiakban: CPT) magyarországi látogatásai során több alkalommal vizsgálta a rendőrségi fogva tartás körülményeit.⁴ A nemzeti megelőző mechanizmus látogatásának célja a CPT által megfogalmazott ajánlások megvalósulásának, a rendőrségi fogva tartás és az ehhez kapcsolódó fogvatartotti szállítás, valamint az előállítás körülményeinek vizsgálata volt. A nemzeti megelőző mechanizmus először 2018-ban tett látogatást az Előállítóban, majd 2023-ban ismétlődő látogatás keretében ellenőrizte a korábbiakban tapasztalt körülmények változását.

1.4. Az érintett alapvető jogok

- Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartásához és védelméhez való jog: *„AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”* [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]
- Az élethez és az emberi méltósághoz való jog: *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”* [Alaptörvény II. cikk]
- Személyes adatok védelme: *„Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”* [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés]
- A kínzás és az embertelen, megalázó bánásmód tilalma: *„Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani.”* [Alaptörvény III. cikk (1) bekezdés]
- A személyes szabadság és biztonság: *„Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.”* [Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés]

1.5. Az alkalmazott jogszabályok, állásfoglalások, iránymutatások

³ Az Rtv. 97. § h) pontjának a 2023. szept. 26-27 közötti a második látogatás időpontjában hatályos szövege szerint: *„fogvatartott akit törvény vagy törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában a rendőrség korlátoz”.*

⁴ A testület 1994-ben mind a Gyorskocsi utcai, mind az Aradi utcai Fogdában, 1999-ben, 2003-ban, 2005-ben és 2009-ben a Központi Fogdán, 2013-ban mindkét Intézményben, 2015-ben a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság fogdájában tett látogatást.

Nemzeti jogforrások:

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye);
- a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi III. törvény;
- az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló 1976. évi 8. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);
- a látogatás időpontjában hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény;
- a látogatás időpontjában hatályos, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.);
- a látogatás időpontjában hatályos, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.);
- az alapvető jogok biztosa és helyettesei, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által végzett vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásról szóló 29/2013. (VII.5.) ORFK utasítás;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat);
- Az Európa Tanács Kínzásellenes Bizottsága (CPT) ajánlásainak végrehajtásáról szóló 22/2010. (OT) ORFK Utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás).

Nemzetközi források:

- A CPT 2. Általános Jelentése [CPT/Inf (92)];
- A CPT 12. Általános Jelentése [CPT/Inf(2002)15];
- A CPT 21. Általános Jelentése [CPT/Inf(2011)28];
- A CPT a fogvatartottak szállításáról szóló jelentése [CPT/Inf (2018) 24];
- CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden;
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 1 to 14 December 1994 [CPT/Inf (96) 5];

- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 16 December 1999 [CPT/Inf (2001) 2];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 May to 4 June 2003 [CPT/Inf (2004) 18]
- Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 March to 8 April 2005 [CPT/Inf (2006) 20];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 24 March to 2 April 2009. [CPT/Inf (2010) 16];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 3 to 12 April 2013 [CPT/Inf (2014) 13];
- Alapelvek a nemzetközi emberi jogi szabályok alkalmazásáról a szexuális irányultsággal és nemi irányultsággal kapcsolatban [Principles on the application of international human rights law in relation to sexual orientation and gender identity, March 2007]

1.6. A látogatás módszere

A Jegyzőkönyv 4. cikke 1. pontjának értelmében az államnak a nemzeti megelőző mechanizmus látogatásait bármely, a joghatósága és ellenőrzése alatt álló helyen lehetővé kell tennie, ahol embereket valamely hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával a személyes szabadságuktól megfosztják vagy megfoszthatják.

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése körében az NMM személyesen és munkatársai útján is eljárhat.

Az Előállító látogatása előzetes bejelentés nélkül történt. A látogatócsoport a CPT útmutatásait követve, mindenekelőtt a rendőrség által fogvatartott személyeket megillető három jog érvényesülését vizsgálta: a fogvatartás tényéről a fogvatartott által kiválasztott harmadik fél (családtag, barát, konzulátus) értesítése, az ügyvédhez való jog, a fogvatartott egy általa kiválasztott orvos (a rendőrhatalóság által biztosított orvosi vizsgálaton túlmenően) vizsgálatát kérhesse.⁵

Az Alaptörvény II. cikk szerint „*az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.*”. A szexuális irányultság és a nemi identitás része minden ember veleszületett emberi méltóságának. Miután a szexuális irányultságából vagy nemi identitásából fakadó különleges igényekkel bíró fogvatartottak (a továbbiakban: LMBTQ személyek) esetében ügyelni kell arra, hogy a fogvatartás helye „*nem teszi ki őt erőszak, bántalmazás, fizikai, lelki vagy szexuális erőszak veszélyének*”,⁶ a látogatócsoport az említett körbe tartozó személyek fogvatartási körülményeit is vizsgálta.

⁵ CPT/Inf (92) 3, 36. pont

⁶ Alapelvek a nemzetközi emberi jogi szabályok alkalmazásáról a szexuális irányultsággal és nemi irányultsággal kapcsolatban, 9. alapelv B. pont

A látogatócsoport tagjai végigjárták az Előállító azon helyiségeit, ahol a fogvatartott megfordulhat, megtekintették azok berendezését és felszerelését. Az elhelyezés körülményeinek megfigyelése során az alábbiakra voltak tekintettel:

- az épületek és helyiségek állapota a fogvatartottak biztonsága és szükségletei szempontjából;
- az Előállítóban milyen módon biztosítják az előállított személy elhelyezését;
- a fogvatartottak elfogásának körülményei, sor került-e kényszerítő eszköz alkalmazására;
- a fogvatartottak szállításának körülményei;
- a fogvatartottak tájékoztatása az előállító helyiségbe történő elhelyezéskor.

A látogatócsoport tagjai a fogvatartottakra vonatkozó iratokba betekintettek, egyes iratokról fénymásolatot kaptak, néhány irat a látogatást követően került megküldésre.

Az NMM munkatársai az Előállító személyzetének tagjait és a fogvatartottakat bizalmas körülmények között meghallgatták, viselkedésüket megfigyelték, különös tekintettel az alábbiakra:

- bánásmód;
- sérülés vagy betegség jelzése esetén hogyan történik az előállított személy orvosi ellátása;
- a külső orvosi vizsgálatra történő kísérést ugyanaz a rendőr végzi-e, mint aki a fogvatartottat előállította;
- a választott orvos általi vizsgálat lehetősége fennáll-e.

A 2018. évi NMM látogatás kiemelt vizsgálati szempontja a kapcsolattartáshoz való jog érvényesülésének vizsgálata volt: a közeli hozzátartozóval vagy harmadik féllel és a védővel való kapcsolatfelvétel lehetősége.

A személyes meghallgatások a személyzet tagjaival folytatott interjúk formájában, előzetesen kidolgozott, iránymutatóként szolgáló kérdéssor alapján valósultak meg, az Előállítóban fogvatartott személy a látogatás idején nem tartózkodott.

A 2023. évi NMM látogatás célja annak megállapítása volt, hogy tapasztalható-e változás a fentiekben.

1.7. Szankciók tilalma

A Jegyzőkönyv 21. cikke értelmében semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy- vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

a) A látogatás időpontja: 2018. szeptember 17-18.

A látogatás résztvevői: dr. Mézes Norbert
dr. Rostás Rita
dr. Sárközy István

b) A látogatás időpontja: 2023. szeptember 26-27.

A látogatás résztvevői: dr. Mézes Norbert

dr. Deák-Kondákor Dóra

2. Tényállás és megállapítások

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint az előállítás rövid időtartamú, legfeljebb 8 órán át tartó fogva tartás, amelyet a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, legfeljebb 4 órával meghosszabbíthat. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.⁷

2.1. Az Intézmény alapadatai

A Rendőrkapitányságon előállító helyiségek,⁸ és előállításra használt hivatali helyiségek, illetve az épület emeleti részein a nyomozati cselekmények végrehajtására szolgáló helyiségek találhatóak.

A két előállításra szolgáló helyiség az épület földszintjén a szolgálatirányító helyiség mellett, az „Ügyelet” felirattal ellátott és ráccsal lezárt folyosón található.

2.2. Fogvatartotti létszám, telítettség

2.2.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A Rendőrkapitányságon 2018.01.01-től 2018.08.31-ig 384 előállított, 296 férfi és 88 nő volt. Az előállítottak között 105 fiatalkorú volt. A látogatás idején az előállító helyiségekben előállított személy nem tartózkodott.

A 2018. évben a Rendőrkapitányságon az előállító helyiségek éves átlagos kihasználtsága 75%-os, a fogva tartás átlagos időtartama személyenként 4 óra volt.

A látogatás a Rendőrkapitányság előállító helyiségeinek túltelítettségére, illetve az ebből eredő alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.2.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A 2023.01.01-től 2023.09.27-ig terjedő időszakban az előállított személyek száma összesen 305 fő volt, melyből 237 fő férfi és 68 fő nő. Egy külföldi (német állampolgár) és 95 fő fiatalkorú került előállításra az érintett időszakban. Az előállítások a legtöbb – 155 – esetben az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján történtek, amely szerint: *„A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.”*

A látogatás idején az előállító helyiségekben nem tartózkodott előállított személy.

⁷ Lásd az Rtv. 33. § (3) bekezdését

⁸ Szolgálati Szabályzat 2. § 6. pont

A látogatás a Rendőrkapitányság telítettsége kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3. Fogvatartott előállítás az Előállítóban

A CPT a rendőrségi fogva tartás kapcsán hangsúlyozza, hogy „*a rendőrségi őrizetbe vett személyeket haladék nélkül világosan tájékoztatni kell minden jogukról*”.⁹ Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében, „*az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.*”.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (2) bekezdése szerint „*a fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik.*”. A Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint a fogvatartott személy elhelyezésekor „*ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.*”.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (3) bekezdése elrendeli, hogy „*a rendőrkapitányság (...), valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni.*”.

2.3.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Leggyakrabban testi sértés, garázdaság és közlekedési cselekmények, illetve elővezetés miatti történt előállítás.

– Kamerás megfigyelés hiányában, az előállított személyeket – a szolgálatirányító parancsnok által készített utasítás szerint – rendkívüli ór felügyelte az előállító helyiségekben történő tartózkodás ideje alatt.

A fogvatartottak élelmezésére konzerv készlettel rendelkeztek, a női higiénias termékeket szükség esetén a közeli boltból tudták beszerezni a rendőrök.

Az előállított személlyel az intézkedés megkezdésekor közölték az előállítás célját és helyét. Nyilatkoztatták, hogy a fogva tartásról kinek az értesítését kéri, szenved-e valamilyen betegségben, van-e orvosi panasza, vagy az előállítás során keletkezett-e sérülése, illetve maradt-e otthon olyan kiskorú, akiről gondoskodnia kell. Megkérdezték, hogy kíván-e panaszt tenni a rendőri intézkedés ellen. Amennyiben kiskorú maradt volna felügyelet nélkül, a rendőrök eltekintettek volna az előállítástól. Írástudatlan fogvatartott esetében, hatósági tanúk jelenlétében felolvasták számára az iratokat.

Külföldiekkel szembeni rendőri intézkedések kapcsán elmondták, hogy az állomány fele beszél németül vagy angolul, továbbá az ilyen esetekre rendszeresített tájékoztató nyolc idegen nyelven áll rendelkezésre. Amennyiben ez nem elégséges, akkor tolmácsot rendelnek ki. Horvát nyelven beszélő fogvatartottak esetén az ún. kapcsolattartási ponton keresztül kérték a horvát kollégák segítségét a tolmácsoláshoz.

---

⁹ CPT/Inf (92) 3, 37. pont

A kényszerítő eszközök alkalmazása a szükségesség-arányosság elvének megfelelően, fokozott körtekintéssel történt. A rendőrök indokolt esetben – a szolgálatirányító parancsnok döntésétől függően – az intézkedés alá vont személyt egészségügyi intézménybe szállították, vagy mentőt hívtak hozzá. Ön- vagy közveszélyes személy esetében is ezt az eljárást alkalmazták.

A látogatás során az NMM az előállítás foganatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A személyi állomány tájékoztatása alapján az előállításoknál a jellemző szabálysértések az engedély nélküli vezetés és a bolti lopás, a legjellemzőbb bűncselekmények pedig az ittas járművezetés, a garázdaság, a családon belüli erőszak és az élet- testi épség elleni cselekmények.

Az intézkedés alá vont, előállított személyt az intézkedő rendőr előbb szóban, majd írásban is tájékoztatja az intézkedésekről, illetve arról, hogy milyen jogai vannak, a panasz- és jogorvoslati lehetőségekről. Ha az intézkedés alá vont írástudatlan, az iratokat felolvassák neki egy tanú jelenlétében.

Nagyon ritkán kerül sor külföldi személy előállítására. Ebben az esetben az elsődleges tájékoztatást megadhatja az idegen nyelvet beszélő rendőr, de amennyiben úgy lesz az intézkedésből, akkor tolmácsot rendelnek ki.

Intoxikált, agresszív állapotú személyhez mentőt hívnak a helyszínre, elkísérik a sürgősségi osztályra, és ha arra van szükség a kórház pszichiátriai osztályára is.

Ön- vagy közveszélyes személy esetében a belátási képessége szerint intézkednek a rendőrök, súlyosabb esetben mentőt hívnak, jelentik a tevékenységirányítási központnak (a továbbiakban: TIK) a helyzetet, megerősítést kérnek, illetve, ha ellenáll a személy, akkor kényszerítő eszközt is alkalmaznak biztonsági intézkedés keretében.

Fogyatékkal élők esetében orvosi véleményt kérnek az intézkedő rendőrök, vagy mentőt, ami meghatározza a további intézkedést, hogy elő lehet-e állítani.

Mentálhigiénés esetben mentőt hívnak, és a rokonok kiértesítéséről intézkednek.

Amennyiben gyermekkel van együtt az előállítandó személy, akkor a gyermek védelme elsődleges, a rendőri intézkedés időtartamáig keresnek egy hozzátartozót, ismerőst, hogy a kiskorú ne maradjon felügyelet nélkül. Amennyiben nincs más lehetőség, inkább eltekintenek az előállítástól. A személyi állomány úgy nyilatkozik, hogy még nem volt olyan eset, hogy hatóságilag el kellett volna helyezni valamely előállított kiskorú gyermekét.

A személyi állomány tájékoztatása szerint az előállított személy lakása, járműve egy rendőri intézkedés miatt nem maradhat őrizetlenül, ezért minden esetben megoldják, hogy lezárják a vagyontárgyat.

Több személy egyidejű előállítása esetén a beszállított személyeket elkülönítik egymástól, és folyamatos felügyelet alatt tartják őket.

A letételezés során letéti jegyzőkönyvvel tételesen veszik át az előállított személytől a személyes tárgyait. Bezacskózzák a tárgyakat, lezárják, és a kicsi, zöld, „letéti tárgyak” feliratú lemezszekrényben – amit zárnak – helyezik el a szolgálatirányító irodájában. A letéti

jegyzőkönyvből egy példányt adnak a személyi szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt álló személy részére.

A ruházatátvizsgálás kézzel történik, gumikesztyűben, és az eljárás alá vont személlyel azonos nemű rendőr végezheti.

A látogatás az előállítás fogvatartásának kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

2.4. Elhelyezés, tárgyi feltételek

„A rendőrségi fogvatartásnak alapvetően aránylag rövid időtartamúnak kell lennie. Következésképpen a fogva tartás fizikai körülményeitől a rendőrségi intézményekben nem várhatóak el, hogy olyan jók legyenek, mint más fogvatartási intézményekben, ahol az embereket hosszú ideig tartják. Azonban bizonyos elemi szükségleteket ki kell elégíteni.”¹⁰

„A zárkákat továbbá pihenőeszközzel kell felszerelni (pl. rögzített szék vagy pad), az éjszakára is fogdában tartott személyek számára pedig tiszta matracot és takarókat kell biztosítani.”¹¹

„A rendőrségi zárkák kívánatos mérete – nem minimum értéként értelmezve – a rendőrségi fogva tartás speciális jellegére figyelemmel, hét négyzetméter.”¹²

2.4.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az előállítottak őrzésére szolgáló, leromlott állapotú helyiségek a Rendőrkapitányság földszintjén találhatóak.

Az egyik előállító helyiség vége a falon lévő fűtőtest és az ablakok miatt ráccsal volt leválasztva, a falakon firkákat és karcolásokat látott a látogatócsoport. A helyiségben egy-egy, a padozathoz rögzített fekhely és szék volt. A helyiség 3,7 m x 2,7 m = 10 m² alapterületű, az itt található fekhely 1,9 m x 0,7 m méretű volt.

A másik előállító 3,87x1,8 m = 6,96 m² alapterületű volt. A helyiség bútorzata egyetlen, ún. „stoki” szék volt.

Az előállításra használt helyiségek egyike az ott lévő fekhely kis mérete, a másik a bútorzatát képező egyetlen szék miatt a tartós éjszakai pihenést még egy átlagos testalkatú ember számára sem tenné lehetővé. A fogvatartottak számára az ügyféltérben áll rendelkezésre mosdó helyiség és folyóvíz. A fogvatartottak által használt WC elfogadható állapotú volt, azonban a víztartályon látott WC lehúzó zsinór önsértés elkövetésére alkalmas lehet.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az előállítás teljes időtartama alatti, akár hosszabb időtartamú várakozásra alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

¹⁰ CPT/Inf (92) 3, 42. pont

¹¹ CPT/Inf (92) 3, 42. pont

¹² CPT/Inf (92) 3, 43. pont

2.4.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

Az előállító helyiségekben a falakon tisztasági festés történt, de a padlózat ugyanolyan állapotban van mint 2018-ban. A berendezés (fapriccs és kis „stokedli”) is azonos, a korábbi firók, karcolások is megtalálhatóak rajtuk. A fogvatartottak számára továbbra is az ügyféltérben áll rendelkezésre mosdó helyiség és folyóvíz.

Kötelező intézkedés nincs érvényben a Covid járvány után, de a falon, a bejáratnál elhelyezett kézfertőtlenítőt szokták használni, valamint maszkkal és védőoverállal is el vannak látva a szolgálatba lépő járőrök, és a felszerelést viszik magukkal a szolgálati autóban is.

Az előállításra szolgáló helyiségekbe csak a különböző kerületi rendőrkapitányságok szoktak előállítani, más hivatalos szerv általi előállítás nem jellemző. Két előállítottnál még nincs gond, mert két előállítójuk van, de háromnál már egy irodát is igénybe vesznek, és elkülönítik őket. A gyermekek kihallgatásához nincs speciális helyiségük kialakítva.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az előállítás teljes időtartama alatti, akár hosszabb időtartamú várakozásra alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés – bár történt felújítás – továbbra is veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

2.5. Kapcsolattartás, hozzátartozó és védő értesítése

A CPT fontosnak tartja, hogy a fogvatartott a fogva tartás tényéről az általa kiválasztott harmadik felet (családtag, barát, konzulátus) mielőbb értesíthesse, valamint élhessen az ügyvédhez való jogával és azzal a joggal, hogy orvosi vizsgálatot kérhessen egy általa kiválasztott orvostól.¹³

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 43. pontja szerint *„a fogvatartottnak azt a jogát, hogy a fogságba kerülésének tényéről harmadik felet értesítsen, minden esetben biztosítani kell a rendőrségi őrizetbe vétel idejétől fogva. A CPT természetesen elismeri, hogy ennek a jognak a gyakorlása során előfordulhat, hogy kivételt kell tenni a rendőrségi nyomozás jogos érdekeinek védelmében. Az ilyen kivételeket azonban pontosan meg kell határozni, időtartamukat be kell határolni, és a hozzájuk folyamodást megfelelő jogvédelmi intézkedések kell, hogy kísérjék (...).”*

A jogi képviselő jelenlétét a szabadságtól való megfosztás kezdetétől biztosítani kell.¹⁴ A CPT 12. számú Általános Jelentésének 41. pontja hangsúlyozza, hogy *„a jogi képviselő a fogvatartottat a fogvatartása első pillanatától kezdve megilleti, figyelemmel arra, hogy a szabadságtól való megfosztást közvetlenül követő időszakban a legnagyobb a fizikai bántalmazás veszélye. A rossz bánásmód megelőzésének alapvető garanciája a jogi képviselőhöz történő hozzáférés. A nyomozás érdeke indokolhatja kivételes esetben, hogy a fogvatartott a saját választott jogi képviselőjével csak bizonyos idő elteltét követően találkozhat, de ilyen esetekben is biztosítani kell egy másik, független jogi képviselő jelenlétét.”*

¹³ CPT/Inf (92) 3, 37. pont

¹⁴ CPT/Inf (2014) 13, 23. pont

A CPT 1999. évi magyarországi látogatásáról szóló jelentés ajánlásai szerint biztosítani kell a hozzátartozó vagy a harmadik személy késelem nélkül történő értesítését, továbbá a jogi képviselőhöz történő hozzáférés lehetőségét hatékony módon, a fogva tartás első pillanatától kezdődően. A hozzátartozó értesítésének követelményét a CPT 2009. és 2013. évi látogatásairól készült jelentések ismételten hangsúlyozták.¹⁵

A 2018. évi látogatás időpontjában hatályos Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”.

A 2023. évi látogatás időpontjában hatályos Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozója vagy más személy értesítését kérje, ennek érdekében a fogvatartottat nyilatkoztatni kell. A fogvatartott által értesítendőnek megjelölt személy értesítésének kötelezettsége a rendőrséget terheli, az értesítést a rendőrség indokolatlan késelem nélkül teljesíti. Ha az értesítés ténye az eljárás során keletkezett adatok alapján veszélyezteti az intézkedés célját, akkor az értesítést el kell halasztani és akkor kell megtenni, amikor a veszélyeztetés már nem áll fenn. Ha az értesítés ténye nem, de a fogvatartott által megjelölt személy értesítése veszélyezteti az intézkedés célját, akkor őt fel kell hívni arra, hogy más személyt jelöljön meg. Ha a fogvatartott olyan más személyt jelölt meg, akivel kapcsolatban az értesítésnek nincs akadálya, a rendőrség az utóbb megjelölt személyt értesíti. Ha a fogvatartott kiskorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét. Ha a fogvatartott esetében a büntetőeljárás vagy a szabálysértési eljárás szabályai alkalmazásának van helye, az ezen eljárásokra vonatkozó különös rendelkezések szerint kell eljárni.”.

2.5.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az eljáró rendőr az előállítás megkezdésekor, az intézkedés helyszínén közölte az előállítás célját és helyét, majd nyilatkoztatta a fogvatartottat, hogy kit szeretne értesíteni. Miután az „autóban nincs mobiltelefon” elvet alkalmazták, a rendőrségi objektumba érkezést követően nyilatkozott a fogvatartott arról, hogy kivel szeretne kapcsolattartást. A külföldi fogvatartott a hozzátartozóján kívül a konzuli képviselőt is értesíthette. Ténylegesen a szolgálatirányító parancsnok hívta fel a fogvatartott által megjelölt kapcsolattartót. Ha az előállított által megnevezett személy telefonon nem volt elérhető, akkor a rendőrök a lakcímén értesítették.

A látogatócsoportot fogadó vezető elmondta, hogy a védőt a szolgálatirányító parancsnok értesíti azokban az esetekben, amikor gyorsított eljárásban kell védőt kirendelniük. A szolgálatirányító parancsnok rendelkezik egy listával a kirendelhető védőkről.

---

¹⁵ CPT/Inf (2001) 2, 30. pont, CPT/Inf (2010) 16, 23. pont, CPT/Inf (2014) 13, 22. pont

Egy bűnügyi területen dolgozó vezető elmondása szerint a fogvatartott hozzátartozóját – az elkövetett bűncselekménytől függően – értesítheti a szolgálati telefonon is az intézkedő rendőr, ha azt az előállított személy kéri.

A látogatás során az NMM a védő kirendelése és a hozzátartozó értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.5.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A vezető tájékoztatása szerint az előállítottak biztosítják a hozzátartozó kiértesítését. Fiatalkorú személy esetében a törvényes képviselőt, illetve a gyámot értesítik, külföldiek előállításakor pedig a konzulátust.

A személyi állomány tagjai úgy nyilatkoztak, hogy az előállított kérése alapján a hozzátartozóját a rendőrök telefonon vagy személyesen értesítik a személyes szabadság korlátozásáról, ennek keretében arról, hogy mi történt, és mennyi ideig fog tartani az eljárás. Amennyiben az előállított kéri, akkor az ügyvédje vagy jogi képviselője kiértesítésére is van lehetőség. Ezeket az értesítéseket nem az intézkedő rendőr, hanem a rendőrség szolgálatirányítója szokta végrehajtani. Nem adják oda a telefont az előállítottnak, közvetlen kommunikációra nincs mód, hogy ezzel ne veszélyeztessék az eljárás eredményességét. Tehát a kiértesítés mindig a szolgálati telefonon zajlik, viszont a hívások számában nincs korlátozás.

A látogatás a hozzátartozó, illetve a védő értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6. Előállítottak szállításának körülményei

A CPT több jelentésében¹⁶ hangsúlyozza, hogy a megfélemlítés és a fizikai bántalmazás veszélye közvetlenül az őrizetbe vétel után a legnagyobb, a rendőrségi objektumba szállítás során is érheti rossz bánásmód, például bántalmazás vagy fenyegetés a fogvatartottakat.

2.6.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Szolgálati gépkocsikkal történt a fogvatartottak szállítása. Az ellátandó feladat mennyiségéhez képest kevés autó volt a Rendőrkapitányságon, ezért nehéz volt a szolgálatok megszervezése. Az egyik, bűnügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy az előállításban nem vesz részt közvetlenül, azonban előfordult, hogy a járőrök közvetlenül az irodájába szállították az előállított személyt. A rendőrségi objektum udvarán parkoló szolgálati gépjármű újszerű állapotú volt.

---

¹⁶ CPT 21. általános jelentés [CPT/Inf (2011) 28] 19. pont

A látogatás a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

Szolgálati gépjárművekkel hozzák be az előállítottakat. A polgárőrséggel együttműködnek, közös járőrszolgálatot is tartanak, a kiskertes részen gyalogos és autós szolgálatot is adnak. Általában Kiskunhalasra vagy Pécsre szállítanak át szolgálati autóval és két járőrrel. Az útbá indítást a környéken egyáltalán nem használják, az előállítások 30%-a elővezetés. A rendőrségi objektum előállítóiba a KTA (Közterületi Támogató Alosztály) vagy a TEK (Terrorelhárítási Központ) kísérhet be előállított személyt, más nem.

A látogatás a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.7. Előállított személyek orvosi ellátása

A CPT 12. számú Általános Jelentésében fejt ki, hogy *„az orvoshoz jutás jogának magában kell foglalnia a fogvatartottnak azt a jogát, hogy kívánsága szerint olyan orvos vizsgálja meg, akit ő maga választott (...).”*¹⁷ Amennyiben a fogvatartottak kezelése a rendőrhatalóság által biztosított orvos feladata, a rossz bánásmódok megelőzése érdekében biztosítani kell, hogy a fogvatartott az általa kiválasztott orvos vizsgálatát is kérhesse.¹⁸ *„A rendőrségi fogvatartott személyek minden orvosi vizsgálatát a rendvédelmi személyzet hallótávolságán kívül, illetve ha az érintett orvos másképp nem kéri az adott esetben, a személyzet számára nem látható módon kell elvégezni.”*¹⁹ A rendőrség által fogvatartott személyek orvosi vizsgálatát úgy kell elvégezni, hogy azt rendőrtisztek ne hallják, és lehetőleg ne is lássák.²⁰

Az ORFK utasítás 8. pontja szerint *„Amennyiben az őrzés- és személybiztonsági követelményeket nem sérti, a fogvatartott vagy az orvos kérésére lehetőséget kell adni arra, hogy az orvosi vizsgálat, illetve kezelés alatt az őrszemélyzet halló- és lehetőség szerint látótávolságon kívül legyen. Ebben a kérdésben a döntés - a fogvatartottat az orvosi vizsgálatra átkísérő, vagy jelenlévő hatóság munkatársának egyetértésével - az őrparancsnok hatáskörébe tartozik.”*

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése értelmében *„a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”*

¹⁷ CPT/Inf (2002) 15, 42. pont

¹⁸ CPT/Inf (92) 3, 36. és 37. pont

¹⁹ (CPT/Inf (2002) 15, 42. pont

²⁰ CPT/Inf (92) 3, 38. pont

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint „a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”.

A szabadságuktól az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján, előállítás címén megfosztott személyek kapcsán a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy „elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni...”.

2.7.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az ön- vagy közveszélyes, agresszív vagy intoxikált személyt – a szolgálatirányító parancsnok döntése szerint – egészségügyi intézménybe vitték, vagy mentőt hívtak az intézkedő járőrök. Sérülés vagy betegség esetén az előállítottat vagy a Pécsi Rendőrkapitányságon rendelő rendőrorvoshoz vitték, vagy az orvosi ügyeletre. Azonnali ellátást igénylő helyzetben a mentő két perc alatt ért a kapitányságra.

Amennyiben az előállított személynek a rendszeresen szedett gyógyszerére volt szüksége, a rendőrök értesítették a hozzátartozót, hogy hozza be azt számára. Cukorbeteg fogvatartott a szükséges inzulin adagját egészségügyi személyzet felügyeletével adhatta be magának.

Ha nem volt panasz rá a fogvatartott részéről, az előállítást végző rendőr vitte az orvosi vizsgálatra a fogvatartottat, amelynek ideje alatt hallótávolságon belül tartózkodott.

Kapacitás hiányában nem volt lehetőség arra, hogy a fogvatartott a rendőrség által kijelölt helyett, egy másik orvos vizsgálatát kérje. Indokolt esetben azonban ez megoldható volt.

Az előállításról készült iratok, az egészségügyi dokumentumokkal együtt, zárt borítékban kerültek irattárba, amelyekhez a beosztott állomány nem férhetett hozzá.

Veszélyezteteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatták.

2.7.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A szolgálatirányító feladata, hogy az előállított személyek személyazonosságát ellenőrizze, illetve, hogy az esetleges sérülések vagy krónikus betegségek tekintetében is megvizsgálja az állapotukat, illetve nyilatkoztassa őket, és amennyiben szükséges azonnal mentőt hívjon. Ha külsérelmi nyomot észlelnek az előállítotton, akkor orvoshoz viszik, és ambuláns lapot készíttetnek róla, amit az intézkedésről készült iratokhoz csatolnak.

Sérülés esetén a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Komlói Kórházba szállítják az előállítottat, ahol folyamatos ügyelet van. Ha rosszullétet jelez az előállított, akkor mentőt hívnak. Szintén az ügyeletes szolgálatirányító parancsnok kompetenciája annak eldöntése, hogy ugyanaz a rendőr kíséri-e az orvoshoz az előállítottat, mint aki előállította.

Az őrzésbiztonsági szempontok az elsődlegesek az előállított orvosi vizsgálatán, aktuálisan ez határozza meg, hogy a rendőr a vizsgálat alatt hallótávolságon kívül van-e. Az előfordul, hogy az egészségügyi személyzet kéri azt, hogy a rendőr menjen be az előállítottal, legyen jelen az orvosi vizsgálaton (csak az előállítottal azonos nemű rendőr megy be).

Ha az előállított rendszeresen gyógyszert szed, de nincs nála a rendőri intézkedéskor, akkor azt a hozzátartozó behozhatja neki a fogvatartás ideje alatt vagy az orvos felírja és a rendőrök kiváltják. A gyógyszereket elzárva tartják, és a rendőrök adagolják.

Covid fertőzés miatt már nincsenek kötelező intézkedések, de amennyiben egy előállított komoly légúti tünetekkel érkezik, akkor az egészségügyi részleg tanácsát ki kell kérni atekintetben, hogy kell-e valamilyen speciális intézkedést végrehajtania a rendőröknek.

Veszélyezteteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és a fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatják.

2.8. Bánásmód az Előállítóknban

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 47. pontja szerint „*a rendőrségi fogvatartottak számára megfelelő illemhelyet kell biztosítani kulturált színvonalon, és kielégítő tisztálkodási lehetőséghez kell jutniuk. Közvetlenül álljon rendelkezésükre ivóvíz, és megfelelő időben étkezést kell biztosítani számukra, naponta legalább egyszer teljes értékű étellel (...)*”.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése értelmében a „*személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy étellel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik.*”.

2.8.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

LMBTQ személy előállításakor a személyi azonosító igazolványba bejegyzett biológiai nem szerint jártak el vele szemben. Amennyiben a fogvatartott közölte, hogy ő attól eltérő, más nemi identitású, és kérte, hogy annak megfelelő nemű rendőr vizsgálja át a ruházatát, akkor teljesítették a kérését. Az 5 óránál hosszabb előállítás ritka volt, így az is, hogy élelmiszert kapott volna a fogvatartott.

Az 5 óra időtartamot meghaladó fogva tartás esetén az előállított személyeknek kötelező ételt biztosítaniuk, azonban inni bármikor kaphattak a rendőrök szerint. Szükség esetén azonban azt is megoldották, hogy az előállított korábban kapjon élelmiszert. Cukorbeteg fogvatartott esetén is biztosítani tudták a megfelelő étellel.

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr azt közölte, hogy a Komlói Rendőrkapitányságon nincs, de a Pécsi Rendőrkapitányságon van gyerekbarát meghallgató helyiség.

A látogatás a fogvatartottakkal való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.8.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A személyi állomány meghallgatott tagjai szerint, amennyiben transznemű személy kerül előállításra és nőnek tartja magát, használhatja a női mosdót és női személyzet vizsgálja át a ruházatát is, de még nem volt transznemű személy előállítva a Rendőrkapitányságon.

Nők speciális higiénés szükségleteit jelentő cikkeket, illetve az előállítottak étkeztetését, a különleges étkezési szükségleteket biztosító élelmet a szolgálatirányítónál lévő letéti pénzből (5000 Ft) vásárolják meg a rendőrök.

Az előállított a szolgálatirányítónak jelezheti, ha panasza van az intézkedő rendőrre, aki ezt tovább jelenti a parancsnok felé, valamint leváltja az előállító rendőrt és más viszi tovább az intézkedést vagy esetleg az orvoshoz a személyt. A kapitányságnak 30 napja van a panasz elbírálására. Nem jellemző a kapitányságon a bánásmód miatt benyújtott panasz. 2023.01.01 - 2023.09.27 között összesen 3 panaszbeadvány érkezett a kapitányságra, melyből az NMM két rendelkezésére bocsátott határozatot vizsgált meg a rendőri intézkedéssel szembeni panasz elbírálása vonatkozásában. Egyikben a rendőröknek az intézkedés során tanúsított hangnemét és a tájékoztatás hiányát kifogásolták, a másikban pedig körözés miatti elfogást és előállítást. A kapitányság mind a két panaszt kivizsgálta, előbbi esetében az intézkedő rendőr és panaszos álláspontja között olyan ellentét feszült, amit a rendelkezésre álló bizonyítékokkal nem tudtak feloldani, a második esetben a vizsgálat arra jutott, hogy a panaszolt rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt, az intézkedő rendőrök a hatályban lévő jogszabályi előírásoknak megfelelően jártak el.

A látogatás a fogvatartottakkal való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet, hogy a panaszok kivizsgálásánál esetlegesen felmerülő ellentmondások feloldásában segít, ha egyes intézkedéseknél, azok részcsелеkményeinél legalább mindig két rendőr van jelen.

2.9. Kényszerítő eszközök használata az Előállítókbán

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése alapján *„több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint *„a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése értelmében *„az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel*

vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése előírja az eljáró rendőr számára, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából, hogyan tegyen különbséget. Meghatározza, hogy mi tekinthető passzív ellenszegülésnek, aktív ellenszegülésnek vagy támadó magatartásnak.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdése alapján „a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (5) bekezdés második mondata szerint „tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.”.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdése alapján „a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,

ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő,

kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.”.

A CPT az általa 2018-ban kiadott, a fogvatartottak szállítására vonatkozó elvárásait tartalmazó összefoglaló anyagban, a fogvatartottak hátrabilincselésére vonatkozóan megállapította, hogy az a kényelmetlenség és a sérülés kockázatára figyelemmel kerüendő.²¹

2.9.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy az intézkedés alá vont személy magatartásától függ, hogy milyen kényszerítő eszközt alkalmaznak vele szemben, így különösen attól, hogy ön- vagy közveszélyes, hogy ellenszegül-e a rendőri intézkedésnek, vagy a támadás vagy szökés veszélye fennáll-e. Amennyiben a személy magatartása megváltozik, és együttműködik az eljáró rendőrökkel a korábban szükséges kényszerítő intézkedés „könnyítését” is indokoltnak tartotta.

Az állomány intézkedései kapcsán megvizsgált 10 db személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentés szerint a rendőrök 7 esetben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt. A jelentésekből azonban nem minden esetben derült ki, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására miért volt vagy nem volt szükség. A megvizsgált intézkedések során 2 esetben bilincset, 1 esetben testi kényszert alkalmaztak a rendőrök.

²¹CPT Transport of detainees Factsheet June 2018 (A CPT elvárásai a fogvatartottak szállításával összefüggésben), CPT/Inf (2018) 24, 3. pont

A bilincselésekről szóló részletes tényállásokat tartalmazó jelentésekben a kényszerítő eszközök indokoltságának leírása két esetben ellentmondásos volt, azok Rtv. szerinti minősítése ezért aggályos. Egyik esetben a cselekményét a rendőrségnek bejelentő, a kikerülő rendőrökre a helyszínen várakozó, az elkövetést beismerő elkövetőt – szökésének megakadályozására hivatkozva – bilincselték meg a rendőrök. A bilincselésről szóló rendőri jelentés a szökésre utaló körülmény részleteit nem tartalmazta. Másik esetben a rendőri intézkedést a helyszínen önként megváró ittas elkövető kezeit előállításkor hátrabilincselték. Az eljáró rendőrök a bilincshasználat indokaként az ellenszegülés megtörését,²² a támadás megakadályozását,²³ és a szökés megakadályozását²⁴ jelölték meg, azonban az intézkedésről szóló jelentésből az említett körülményeket alátámasztó adatok hiányoztak. A történetet kivizsgáló vezető megállapítása szerint a bilincshasználat szükséges, arányos, valamint jog- és szakszerű volt.

A fentiekkel szemben a testi kényszer alkalmazásáról szóló rendőri jelentés tényállásának leírása részletes, a kényszerítő eszközök indokoltságának leírása egyértelmű volt. Az indokolásban szerepelt, hogy a bilincs alkalmazására azért nem volt szükség, mert a testi kényszer alkalmazása megfelelő visszatartó erőt jelentett az intézkedés alá vont személy számára, ezért a jogsértő cselekményt abbahagyta.

Az NMM megállapította, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása indokoltságának ellentmondásos leírása, illetve a szükségesség és arányosság elvét figyelmen kívül hagyó intézkedések veszélyeztetik a fogvatartottaknak az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltósághoz fűződő jogai érvényesülését.

2.9.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A személyi állomány elmondása alapján a fegyver, a bilincs és a vezetősár az átkísérésnél kötelező és az agresszív, nem együttműködő személy esetében még a bilincsrögzítő övet is alkalmazják. Gyakori a gyermekotthonokból megszökött gyerekek visszaszállítása, ebben az esetben nem alkalmaznak bilincset az intézkedő rendőrök.

A kényszerítő eszköz alkalmazásáról jelentést kell írni, amit megküldenek a szolgálatirányítónak és a TIK-nek. A jelentésben foglaltak kapcsán parancsnoki kivizsgálás történik a szükségesség és az arányosság tekintetében, és a kényszerítő eszköz alkalmazásának törvényességét is elbírálja a szolgálatirányító parancsnok. A parancsnok negyedévente jelent az illetékes ügyészségnek, és havonta ellenőrzik a személyi szabadságot korlátozó intézkedéseket vármegyei rendkívüli intézkedés alapján, valamint évente a büntetésvégrehajtási ügyész is ellenőrzést végez.

A Komlói Járási Ügyészség a 2023. évi vizsgálati terve alapján vizsgálta a Rendőrkapitányság előállító helyiségében foganatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazása végrehajtásának törvényességét a 2023. július 1. – 2023. augusztus 31. közötti időszakban. A vizsgált időszakban 3 elfogás és egy

---

²² Rtv. 48. § d) pont

²³ Rtv. 48. § b) pont

²⁴ Rtv. 48. § c) pont

előállítás végrehajtása során alkalmaztak kényszerítő eszközt (testi kényszert és bilincset), melyek oka az ellenszegülés megtörése, a szökés, a támadás, valamint az önkárosítás megakadályozása volt. Minden esetben a kényszerítő eszköz alkalmazásának szükségességét a rendőri jelentés kellően részletesen tartalmazta. Alkalmazásuk jogszerűségét, szükségességét, szakszerűségét és arányosságát minden esetben kivizsgálták, megállapításaikat írásban rögzítették. Az ügyészség eljárás kezdeményezésére okot adó körülményt nem észlelt.

2023. január 1. és 2023. szeptember 27. között összesen 48 esetben alkalmaztak kényszerítő eszközt az intézkedő rendőrök, melyekből a látogatócsoport 3 db személyi szabadság korlátozásáról szóló jelentést vizsgált meg. A 3 előállítás során a rendőrök 2 esetben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt, mivel az előállítottak együttműködő magatartást tanúsítottak, az intézkedésről szóló tájékoztatást megértették, tudomásul vették, valamint az egyik esetben az előállított elismerte, hogy tevékenyen részt vett a bűncselekmény elkövetésében. Egy esetben alkalmaztak kényszerítő eszközt, testi kényszert és bilincset, melynek okaként a támadás megakadályozását jelölték meg bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy elfogása és előállítása során. Az előállított bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, ezért az intézkedő rendőrök a lakásához mentek az elfogása és előállítása céljából, azonban az előállított az intézkedésről szóló tájékoztatást követően nem volt együttműködő, majd a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló felszólítást követően aktívan megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól. A történetet kivizsgáló vezető megállapítása szerint a bilincshasználat szükséges, arányos, jog- és szakszerű volt. A testi kényszer alkalmazásáról szóló rendőri jelentés tényállásának leírása részletes, a kényszerítő eszközök indokoltságának leírása egyértelmű volt.

A látogatás a kényszerítő eszközök vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.10. Személyzet, munkavégzési körülmények

2.10.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A látogatás időpontjában a Komlói Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán 2 gépkocsizó járőr, 1 szolgálatirányító parancsnok, 4 közrendvédelmi előadó és 2 járőr (akik ténylegesen határszolgálatot adtak) volt szolgálatban, illetve 1 leíró közalkalmazott dolgozott. A vezető tájékoztatása szerint összesen 43 személy dolgozhatna az osztályon, azonban 2 álláshely nem volt betöltve. A Rendőrkapitányság kevés gépjárművel rendelkezett, ezért nehéz volt a szolgálatok megszervezése.

A bűnügyi területen dolgozó rendőrök vezényléses munkarendben dolgoztak, bűnügyi portyákra és a határra is jártak dolgozni. Figyeltek a parancsnokaik arra, hogy ne túlórázzanak sokat, és a „plusz feladat” ne ütközzön a Rendőrkapitányságon végzett munkájukkal. Szolgálati feladataik közé tartozott a készenléti ügyelet is heti rendszerességgel.

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy a túlóra nem volt jellemző, de ha mégis előfordul, akkor azt kifizették vagy szabadidőben kérhették annak megváltását. Ki tudta pihenni magát és a szabadságát is ki tudta venni.

Az emeleteken található nyomozói irodák bútorzata rossz, a megtekintett öltöző lehasznált, a fürdőben a zuhanykabin ajtaja láthatóan meghibásodott állapotú volt. A folyósón található WC helyiség piszoárjai használhatatlanok voltak.²⁵ Az épület legfelső szintjén lévő konyha és ebédlő helyiség bútorzata újszerű, kulturált kialakítású és konyhai eszközökkel jól felszerelt volt.

Egy vezető a tanulmányai során hallott a nemzeti megelőző mechanizmus tevékenységéről. A rendőrök munkavégzéséhez kapcsolódó továbbképzések során jogszabályváltozásokról igen, de nemzetközi egyezményekről, az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmusról még nem volt szó emlékezete szerint. Elmondta, hogy az alosztályok által tartott eset-megbeszéléseken egy-egy jelentősebb vagy tanulságosabb ügyet, illetve rendőri intézkedést beszélnek át, értékelnek szakmai szempontok szerint.

A látogatócsoport tapasztalatai szerint a tárgyi feltételek hiánya, a rendőrök rossz munkavégzési körülményei – figyelembe véve azt is, hogy fokozott lelki megterheléssel járó munkát végeznek – a fogvatartottakkal való bánásmódra is kihat, ami veszélyezteti mind a rendőrök mind a fogvatartottak alapvető jogainak érvényesülését.

2.10.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A Közrendvédelmi Osztályon a személyi állomány létszáma az osztályvezetőt is beleszámítva összesen 28 fő, azonban 35 fő a teljes rendszeresített létszám, tehát 7 álláshely nincs betöltve, amelyek közül 1 segédelőadó, 1 járőrparancsnok, 1 járőrvezető, és 4 körzeti megbízott.

A vezetőség szerint a túlórákat próbálják minimalizálni.

A szolgálatirányítónak alárendelt személyi állomány maximum szabálysértési eljárásban hallgat meg személyeket, bűnügyi kihallgatásokat nem végeznek. A meghallgatásokat a hivatali helyiségekben végzik, nincs külön kihallgató szoba. Ha fegyelmi vagy bűncselekmény gyanúját felvető körülményt észlelnek akkor azt a TIK-nek jelentik, aki a továbbiakban intézkedik. A karantén ideje alatt helyszínrre kimenős és elektronikus ellenőrzést is alkalmaztak.

Központi, szervezett, elektronikus továbbképzések vannak, illetve esettanulmányok, kínzás elleni tananyag. A személyi állomány nem emlékszik arra, hogy az OPCAT Nemzeti Megelőző Mechanizmus munkájával vagy a kínzás embertelen megalázó bánásmód megelőzésével kapcsolatos továbbképzésük lett volna.

A személyi állomány elmondta, hogy megfelelőek a munkakörülmények, megfelelő a felszerelésük. A felettesekhez nyugodtan fordulhatnak, a kollégák között baráti a viszony. A személyi állomány egy része nem érzi megterhelőnek a munkáját, más részük szerint viszont kevesen vannak és emiatt nagy a munkateher.

Rendelkezésre áll pszichológus, és szükség esetén el is szokták küldeni hozzá a személyi állományt, illetve szükség esetén házhoz megy.

---

²⁵ Ld. Melléklet, (12) kép

A látogatás a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges többlet munkateher.

3. Összefoglalás

3.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A látogatás a Rendőrkapitányság előállító helyiségeinek túltelítettségére, illetve az ebből eredő alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás az előállítás foganatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az előállítás teljes időtartama alatti, akár hosszabb időtartamú várakozásra alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

A látogatás a védő kirendelése és a hozzátartozó értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Veszélyeztetik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatták.

A látogatás a fogvatartottakkal való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A kényszerítő eszközök alkalmazása indokoltságának ellentmondásos leírása, illetve a szükségesség és arányosság elvét figyelmen kívül hagyó intézkedések veszélyeztetik a fogvatartottaknak az Alaptörvény II. cikkében deklarált emberi méltósághoz fűződő jogai érvényesülését.

A látogatócsoport tapasztalatai szerint a tárgyi feltételek hiánya, a rendőrök rossz munkavégzési körülményei – figyelembe véve azt is, hogy fokozott lelki megterheléssel járó munkát végeznek – a fogvatartottakkal való bánásmódra is kihathat, ami veszélyeztetik mind a rendőrök mind a fogvatartottak alapvető jogainak érvényesülését.

3.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az előállítás teljes időtartama alatti, akár hosszabb időtartamú várakozásra alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

A látogatás a hozzátartozó, illetve a védő értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Veszélyezteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatják.

A látogatás a fogvatartottakkal való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet, hogy a panaszok kivizsgálásánál esetlegesen felmerülő ellentmondások feloldásában segít, ha egyes intézkedéseknél, azok részcselekményeinél legalább mindig két rendőr van jelen.

A látogatás a kényszerítő eszközök vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges többlet munkateher.

4. Ajánlások, javaslatok

A látogatás megállapításaival összefüggésben az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem a Komlói Rendőrkapitányság vezetőjét*, hogy

1. a személy- és őrzésbiztonsági szempontokra is figyelemmel, lehetőség szerint kerüljék el az előállított személy orvosi vizsgálatánál, hogy az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérő rendőr halló- és látótávolságon belül legyen;
2. intézkedjen arra vonatkozóan, hogy a rendőri intézkedéseknél – az esetleges későbbi panaszok kivizsgálhatóságának megkönnyítése érdekében – lehetőség szerint legalább két rendőr együttesen legyen jelen;
3. tegye meg a szükséges intézkedéseket az üres álláshelyek betöltése érdekében;
4. intézkedjen az előállító helyiség felújítása, bútorzatának cseréje iránt.

Budapest, 2026. február 16.

Dr. Juhász Imre

